

Ljubezen do umetnosti je dvorezen meč

Delavke in delavci v Mestnem gledališču Ptuj so v svojem javnem zavodu pred letošnjim kulturnim praznikom ustanovili podružnico Sindikata kulture in narave Slovenije Glosa.

Na ustanovnem sestanku so poudarili, da kulturne institucije svojega odnosa do kulture ne izpričujejo samo skozi umetniške programe na odrskih deskah in nasploh pod žarometi v hramih kulture, temveč tudi s kulturnimi medsebojnimi odnosi in s spoštovanjem pravic in dostojanstva zaposlenih.

Gledališče na Ptujju ima bogato tradicijo, v kateri se odraža tudi razgibana zgodovina Štajerske. Potujoče nemške in laške gledališke skupine so na Ptujju gostovale že vse od začetka 18. stoletja. Od leta 1786, ko je plemstvo na Ptujju zgradilo prve gledališke prostore, pa imajo na Ptujju redne gledališke sezone. Sprva so predstave v nemščini pripravljali ugledni ptujski meščani, kasneje pa nemške gledališke skupine iz različnih krajev tedanje avstro-ogrske monarhije. Ob razpadu monarhije je ptujško gledališče prevzelo mariborsko Dramatično društvo.

Od leta 1955 do 1958 je gledališče na Ptujju delovalo kot poklicno, po njegovi ukinitvi pa se je afirmiralo z ljubiteljsko gledališko produkcijo. V osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja se je ljubiteljska gledališka dejavnost povzpela do zavirljive ravni, za kar ima še posebne zasluge **Branka Bezeljak Glazer**. Leta 1995 so na Ptujju zopet ustanovili poklicno gledališče. Trenutno ima sedem zaposlenih – gre za vodstvo z najnujnejšo administracijo in gledališko tehniko, režiserje in igralce pa angažirajo glede na program.

»Vsi zaposleni v gledališču smo leta in leta sodelovali v ljubiteljski gledališki dejavnosti. Gledališču smo predani z dušo in srcem, saj smo v njem pustili ogromno ur svojega življenja, preden smo se v njem zaposlili in preden smo sploh vedeli, da bomo to možnost imeli,« je dejal lučni mojster **Simon Puhar**, ki so ga sodelavci izvolili za pred-

Utrinek z ustanovnega sestanka sindikata Glosa v Mestnem gledališču Ptuj.

sednika Glose v Mestnem gledališču Ptuj. Kot je dejal, pa je ljubezen do umetnosti in gledališča dvorezen meč, saj nobenemu delu zanj niso znali zares reči ne, zato jim ga je vodstvo zavoda postopoma naložilo preveč.

»Naše gledališče ima bogat repertoar in odlične predstave, s katerimi dosegamo izjemne uspehe, na kar smo vsi ponosni,« je poudaril scenski mojster in tehnik **Andrej Cizerl Kodrič**. »Problem je samo v tem, da za tehnično plat izvedbe izjemno bogatega repertoarja in številnih gostovanj skrbi izjemno majhna ekipa ljudi, ki bomo vsak čas pregoreli.«

Produkcija Mestnega gledališča Ptuj je zares izjemna. V aktualni sezoni 2016/2017 bodo premierno uprizorili šest predstav. Sicer pa imajo na seznamu aktivnih predstav 27 dram in komedij. Za nameček pa ptujško gledališče s svojimi predstavami pogosto gostuje tudi v drugih krajih, kamor morajo s kombiji spraviti sceno, kostume in vso drugo opremo.

»Na gostovanjih marsikdaj ne morejo verjeti, da vse za predstavo pripravi in po predstavi pospravi tako majhno število delavk in delavcev tehnike,« je dejala rekviziterka in garderoberka **Irena Meško**. »Najbolj zanimivo je, kadar pripravimo predstavo v koprodukciji s kakšnim drugim gledališčem. Pri nas za izvedbo predstave skrbimo trije ali največ štirje, v partnerskih gledališčih pa deset ali več delavk in delavcev tehnike. Naša kadrovska podhranjenost je več kot očitna.«

Tonski mojster **Danijel Vogrinec** je opozoril, da v ptujškem gledališču nimajo težav samo zaradi preobremenjenosti zaposlenih, temveč tudi zaradi dotrajanosti mnogih tehničnih sredstev, za katera vedno primanjkuje sredstev.

Ob tem, ko so člani Glose opozarjali na težave, so s ponosom povedali, da je lani na Borštnikovem srečanju njihovo gledališče skupaj s Slovenskim ljudskim gledališčem iz Celja dobilo

veliko nagrado festivala za najboljšo uprizoritev avtorskega projekta »Učene ženske« po Molierovih motivih v režiji **Jerneja Lorencija**. Poleg tega sta Borštnikovi nagradi za igro v tem projektu prejeli **Pia Zemljič** za vlogo Filaminte in **Liza Marija Grašič** za vlogo Henriete. Na International Lebanon theatre festivalu v Bejrutu, Tiru in Nabateji pa so ptujski gledališčniki lani osvojili kar dve nagradi – za režijo in najboljšo scenografijo.

Cena, ki jo za uspešno delo Mestnega gledališča Ptuj plačujejo zaposleni v njegovi tehniki, je visoka. »Leta 2012 sem imel neplačanih in neizkoriščenih 271 presežnih ur, naslednje leto 220 in leta 2014 celo 386 presežnih ur,« je dejal eden od udeležencev sestanka. Drugi je povedal, da mora scenski mojster, ki ima veliko presežnih ur že zaradi svojega osnovnega dela, skrbeti še za vzdrževanje objektov in naprav, hkrati pa je še kurjač.

Kljub izjemni uspešnosti pri delu so zaposleni v ptujškem gledališču že pozabili, kdaj so zadnjič napredovali. Delno je za to krivo pretirano varčevanje v javnem sektorju, ki ga je uzakonila vlada, očitno pa o njihovem nagrajevanju in napredovanju v zadnjem času niso veliko razmišljali v vodstvu zavoda in v mestni občini, ki skrbi za financiranje gledališča.

Članom Glose v ptujškem gledališču je pri ustanavljanju sindikata zavoda nudila strokovno pomoč sekretarka območnega odbora Glose

Podravja in Koroške **Alenka Rožman**. Vsi skupaj upajo, da se bodo sedaj, ko so ustanovili sindikat zavoda in opozorili na svoje težave, zadeve začele spreminjati na bolje. Upajo, da bo stekel socialni dialog z vodstvom zavoda, torej z direktorjem in svetom zavoda, ter z ustanoviteljem. Morda se bodo po tem tudi na mestni občini bolj poglobili v probleme zaposlenih v gledališču, ki zase ne terjajo nobenih privilegijev, samo spoštovanje zakonodaje.

Kot je povedala Rožmanova, bo moralo vodstvo zavoda po določitvi zakona o delovnih razmerjih sedaj, ko so delavci sindikalno organizirani, od sindikata podjetja

predhodno pridobiti mnenje o pravilnikih, o spremembah sistematizacije in o nekaterih drugih odločitvah, ki jih je doslej lahko sprejemalo enostransko oziroma samostojno. Če vodstvo zavoda sindikata ne prosi za mnenje, mora po zakonu reagirati inšpekcija za delo in odgovorne oglobiti, seveda pa lahko sindikat in člani svoje pravice uveljavijo tudi po sodni poti.

»Kljub preobremenjenosti nam je vsaj delno v uteho, da nas igralka in igralci ter režiserke in režiserji spoštujejo ter da radi sodelujejo z nami,« je dejal novi predsednik sindikata Glosa v zavodu Puhar. »Kot gledališki

zanesenjaki uživamo tudi v naših predstavah, ki so zares dobre. Krivo pa nam je, da smo s pristajanjem na prevelik obseg dela in nalog povzročili škodo tudi tehničnim delavkam in delavcem v drugih gledališčih, saj jim v marsikaterem gledališču nadrejeni mečejo pod nos, češ da bodo poklicali nas, če česa oni ne zmorejo. Zaradi tega nas nekateri kolegi gledajo malce po strani. Tudi zato moramo v naši hiši stvari urediti. Upamo, da nam bo to ob pomoči sindikata Glosa uspelo.«

Direktor Mestnega gledališča Ptuj **Peter Srbčič** je na začetku te gledališke sezone zapisal: »Zanimiv je čas, v

katerem živimo. Duh časa še nikoli v naši kratki zgodovini ni tako spominjal na tiste Hamletove besede o Danski, ko je rekel, da je nekaj gnilega v njej. In prav o duhu tega časa bo govorila naša nova sezona. Gledališče je zrcalo družbe, in prav je tako.«

Ob kulturnem prazniku ptujskemu gledališču želimo, da bi gnilobo, o kateri govori njegov direktor, še naprej uspešno razgaljalo in smešilo na svojem odru, navznoter pa naj ostane kulturno in naj ne bo zrcalo gnilega neoliberalizma, temveč kulturnih in spoštljivih medsebojnih odnosov med ljudmi. Ob pomoči Glose je to mogoče.

Tomaž Kšela